

Broj: I-OP-1-652/11
Dana: 21. decembra 2011.
Novi Sad

ELEKTRODISTRIBUCIJA ZRENJANIN
Pančevačka 46
23000 ZRENJANIN

Nakon završetka istrage u postupku po predstavi S. M. iz T....., Pokrajinski ombudsman, na osnovu člana 33. Pokrajinske skupštinske odluke o Pokrajinskom ombudsmanu ("Sl. list AP Vojvodine", br. 23/2002, 5/2004, 16/2005 i 18/2009) Elektrovojvodini d.o.o. Novi Sad Elektrodistribucija Zrenjanin upućuje

PREPORUKU

Prilikom rešavanja o odobrenju za priključenje na elektroenergetski distributivni sistem objekta kupca S. M., na adresi ....., u zakonom propisanom postupku po podnetom zahtevu kupca, Elektrovojvodina d.o.o. Novi Sad Elektrodistribucija Zrenjanin ne može kao uslov za priključenje objekta postaviti obavezu izmeštanja mernog mesta kupca van njenog poseda.

Obrazloženje

Dana 11. oktobra 2011. godine Pokrajinskom ombudsmanu pismeno se obratila S. M. iz T....., sa pritužbom na postupanje Elektrodistribucije Zrenjanin. U predstavi imenovana navodi da je elektrodistributer, dana 14. septembra 2011. godine, u postupku kontrole mernog mesta na adresi ....., gde se prethodno kao kupac vodio U. M. iz T....., utvrdio neovlašćeno korišćenje električne energije, te je objekat isključio sa mreže. Nakon toga, imenovana je sa elektrodistributerom zaključila vansudsko poravnanje o plaćanju duga na rate na osnovu obračuna neovlašćeno utrošene električne energije, te uplatila iznos u svrhu ponovnog uključanja i prvu ratu po sporazumu. I pored toga, elektrodistributer nije izvršio ponovno uključanje objekta, sa obrazloženjem da je postojeći „set“ neispravan, te da je potrebno da kupac obezbedi novi.

Na osnovu odluke o pokretanju istrage, Pokrajinski ombudsman obratio se Elektrodistribuciji Zrenjanin sa zahtevom za dostavom izjašnjenja o navodima iz predstave i drugim okolnostima ovog slučaja. U dopisu energetskom subjektu napomenuto je da je, uvidom u dokumentaciju koju je podnosilac priložila uz predstavku, ombudsman, kao činjenice koje smatra značajnim za utvrđivanje postojanja eventualne nepravilnosti u radu, odnosno povrede ljudskih prava, utvrdio da je zapisnikom o kontroli merenja broj RK/11-1542 od 14. septembra 2011. godine, kojim je konstatovana neispravnost električnog brojila, posle pregleda utvrđeno stanje

„ispravno“, kao i da je zapisnikom o neovlašćenom korišćenju električne energije, od istog datuma, konstatovano da je kupac isključen sa mreže zbog neovlašćenog korišćenja električne energije koje je učinjeno preko mernog uređaja na kome je od strane kupca onemogućeno pravilno registrovanje električne energije.

U odgovoru Elektrodistribucije Zrenjanin, po dopisu broj 4.20.2-10791/1 od 02. novembra 2011. godine, navodi se: da je u postupku kontrole mernog mesta na adresi, ..., gde se kao kupac vodio U. M., utvrđena neovlašćena potrošnja električne energije; da je nakon izvršene kontrole merno mesto dovedeno u ispravno stanje i kupac isključen sa distributivne mreže, na osnovu člana 157. Zakona o energetici; da na osnovu člana 42. Uredbe o uslovima isporuke električne energije kupac stiče pravo da podnese zahtev za odobrenje za priključenje na distributivni sistem kada namiri obračun neovlašćeno utrošene energije; da se namirenjem obračuna smatra i potpisivanje vansudskog poravnjanja i uplata prve rate po poravnanju, na šta utiče procenjen socijalni status kupca; da će nakon podnošenja zahteva za odobrenje za priključenje nadležna služba Elektrodistribucije Zrenjanin izdati odgovarajuće rešenje kojim će se postaviti uslovi za priključenje, odnosno izvršiti izmeštanje mernog mesta kupca van njegovog poseda, a o njegovom trošku, te da nakon toga sledi priključenje čije je troškove kupac izmirio.

U cilju potpunijeg utvrđivanja činjeničnog stanja, Pokrajinski ombudsman je od energetskog subjekta zatražio dodatno objašnjenje o razlozima zbog kojih je neophodno izvršiti izmeštanje mernog mesta kupca, kao i odgovarajući zakonski osnov za isto.

U odgovoru Elektrodistribucije Zrenjanin, po dopisu broj 4.20.2-11855/1 od 28. novembra 2011. godine, navodi se da će nadležna služba Elektrodistribucije, odlučujući po zahtevu za odobrenje za priključenje, izdati rešenje o priključenju određujući mesto priključenja van poseda bivšeg kupca kako bi se umanjile mogućnosti ponavljanja dela neovlašćene potrošnje.

Kao druge činjenice koje smatra značajnim u vođenju istrage po predstavi, Pokrajinski ombudsman je utvrdio: da su S. M. iz T..... i Elektrodistribucija Zrenjanin zaključili dana 19. septembra 2011. godine vansudsko poravnanje broj 62/11, kojim se imenovana obavezala da će dug za električnu energiju iz obračuna neovlašćeno utrošene električne energije broj P-193 od 15. septembra 2011. godine, u iznosu od 163.103,75 dinara, platiti u 6 rata; da je dana 26. septembra 2011. godine elektrodistributer izdao imenovanoj račun broj 615-7/P-1 na iznos od ukupno 3.645,13 dinara, i to 1.235,66 dinara po stavci „717-232 Uključenje potrošača isključenog zbog neplaćenog računa, na stubu pomoću osigurača ili na monofaznom brojilu“ i 2.409,47 dinara po stavci „717-385 Komisijski pregled spoljašnjeg priključka glavnog voda i merne grupe zbog neovlašćene potrošnje“; da je dana 26. septembra 2011. godine, putem naloga za uplatu, S. M. uplatila iznos od 27.183,96 dinara na ime prve rate na osnovu vansudskog poravnjanja, kao i 3.645,13 dinara na ime uključenja, u skladu sa pomenutim računom.

Zakonom o energetici („Sl. glasnik RS“, br. 57/2011 i 80/2011 – ispr.) propisano je da se objekat kupca ili proizvođača električne energije i prirodnog gasa priključuje na

prenosni, transportni ili distributivni sistem na osnovu odobrenja nadležnog operatora sistema u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim u skladu sa ovim zakonom (stav 1. člana 129. Zakona). Odobrenje za priključenje objekta kupca ili proizvođača električne energije i prirodnog gasa koji su već priključeni na prenosni, transportni ili distributivni sistem izdaje se i u slučaju spajanja ili razdvajanja instalacija odnosno mernih mesta, povećanja odobrene snage, odnosno kapaciteta objekta kupca ili proizvođača električne energije, odnosno prirodnog gasa, kao i ponovnog priključenja usled isključenja (stav 3. člana 129. Zakona). Odobrenje za priključenje objekta izdaje se rešenjem u upravnom postupku na zahtev pravnog ili fizičkog lica čiji se objekat priključuje (stav 1. člana 130. Zakona).

Uredbom o uslovima isporuke električne energije („Sl. glasnik RS“, broj 107/2005) propisano je da kupac čiji je objekat isključen sa prenosnog odnosno distributivnog elektroenergetskog sistema zbog neovlašćenog korišćenja stiče pravo da podnese zahtev za odobrenje priključenja objekta na prenosni odnosno distributivni elektroenergetski sistem kada uplati obračunati iznos za neovlašćeno korišćenje (stav 10. člana 42. Uredbe).

Zakon o obligacionim odnosima («Sl. list SFRJ», br. 29/78...) propisuje da ugovorom o poravnanju lica između kojih postoji spor ili neizvesnost o nekom pravnom odnosu, pomoću uzajamnih popuštanja prekidaju spor, odnosno uklanjaju neizvesnost i određuju svoja uzajamna prava i obaveze (stav 1. člana 1089. Zakona). Popuštanje se može sastojati, između ostalog, u delimičnom ili potpunom priznavanju nekog zahteva druge strane ili u odricanju od nekog svog zahteva; u uzimanju na sebe neke nove obaveze; u smanjenju kamatne stope; u produženju roka; u pristajanju na delimične otplate; u davanju prava na odustanicu (stav 1. člana 1090. Zakona).

Zakon o energetici utvrđuje obavezu operatora distributivnog sistema električne energije da donese plan preuzimanja mernih uređaja, merno razvodnih ormana, odnosno priključnih vodova, instalacija i opreme u merno razvodnom ormanu i drugih uređaja u objektima postojećih kupaca, odnosno proizvođača (tačka 4. stava 1. člana 77. Zakona). Plan iz stava 1. tačke 4) ovog člana operator distributivnog sistema električne energije donosi na osnovu izvršene analize stanja mernih uređaja, merno razvodnih ormana, odnosno priključnih vodova, instalacija i opreme u merno razvodnom ormanu i drugih uređaja i utvrđene potrebe za njihovom zamenom ili utvrđene potrebe za usaglašavanjem sa zahtevima iz tehničkih propisa i pravilima o radu distributivnog sistema (stav 3. člana 77. Zakona). Operator distributivnog sistema električne energije u sprovođenju plana iz stava 3. ovog člana ima pravo da izmesti merno mesto u skladu sa tehničkim uslovima utvrđenim pravilima o radu sistema na koji je objekat priključen, pri čemu troškove izmeštanja snosi operator, a u slučaju da se postojeći kupac, odnosno proizvođač protivi preuzimanju, operator distributivnog sistema električne energije ima pravo da iste zameni o svom trošku (stav 4. člana 77. Zakona). Kupac je dužan da omogući ovlašćenim licima operatora sistema pristup mernim uređajima i instalacijama, kao i mestu priključka radi očitavanja, provere ispravnosti, otklanjanja kvarova, zamene, održavanja i kontrole ispravnosti mernih i drugih uređaja sa mernim ormanima, uređenja mernog mesta i obustave isporuke energije (stav 1. člana 152. Zakona). Ako

kupac, u slučaju iz stava 1. ovog člana, onemogućiti pristup ovlašćenim licima operatora sistema, operator sistema ima pravo izmeštanja mernog mesta, a kupac je dužan da trpi izmeštanje u skladu sa tehničkim uslovima utvrđenim pravilima o radu sistema na koji je objekat priključen (stav 2. člana 152. Zakona).

Kako je zakonom propisano da se rešenje o odobrenju priključenja donosi u upravnom postupku, energetska subjekt je dužan da postupa u skladu sa osnovnim načelima upravnog postupka, a u konkretnom slučaju, naročito vodeći računa o zakonskoj odredbi koja propisuje da kada se na osnovu zakona strankama i drugim učesnicima u postupku nalažu obaveze, prema njima će se primenjivati mere predviđene propisima koje su za njih povoljnije, ako se takvim merama postiže cilj zakona (stav 3. člana 6. Zakona o opštem upravnom postupku).

U skladu sa gore navedenim, utvrđeno je da je podnosilac predstavke izvršila obavezu prema energetska subjektu iz prethodnog pravnog odnosa nastalog zbog neovlašćenog korišćenja električne energije, te je tako stekla zakonsko pravo da, po sprovedenom zakonom propisanom postupku, njen objekat bude priključen sa distributivni sistem.

Stavljanje u izgled da će se podnosilac predstavke ponašati suprotno zakonskim odredbama o pravima i obavezama kupca električne energije, te zato propisujući izmeštanje mernog mesta kako bi se umanjile mogućnosti ponavljanja dela neovlašćene potrošnje kao uslov za priključenje, po mišljenju Pokrajinskog ombudsmana, predstavlja diskriminaciju i povredu ljudskog prava. Takođe, činjenica da je ranije neovlašćeno korišćenje električne energije nastalo aktivnošću prethodnog kupca, te da je podnosilac predstavke postala kupac nakon neovlašćenog korišćenja, potkrepljuje ovakav stav Pokrajinskog ombudsmana, s obzirom na isključivo subjektivni i lični karakter ovakve odgovornosti.

U skladu sa navedenim odredbama Zakona o energetici, ne postoji zakonski osnov koji omogućava energetska subjektu postavljanje ovakvog uslova u konkretnom slučaju. Svako eventualno kasnije utvrđivanje neovlašćenog korišćenja električne energije i drugih ponašanja kupca suprotnih odredbama Zakona o energetici i drugih odgovarajućih pravnih akata, mogu biti predmet samo budućih zakonskih postupaka prema kupcu.

Na osnovu člana 33. Pokrajinske skupštinske odluke o Pokrajinskom ombudsmanu, potrebno je da nas u roku od 15 dana od dana prijema ove preporuke obavestite o merama koje ste preduzeli.

S poštovanjem,

**ZAMENIK POKRAJINSKOG
OMBUDSMANA**

Stevan Arambašić